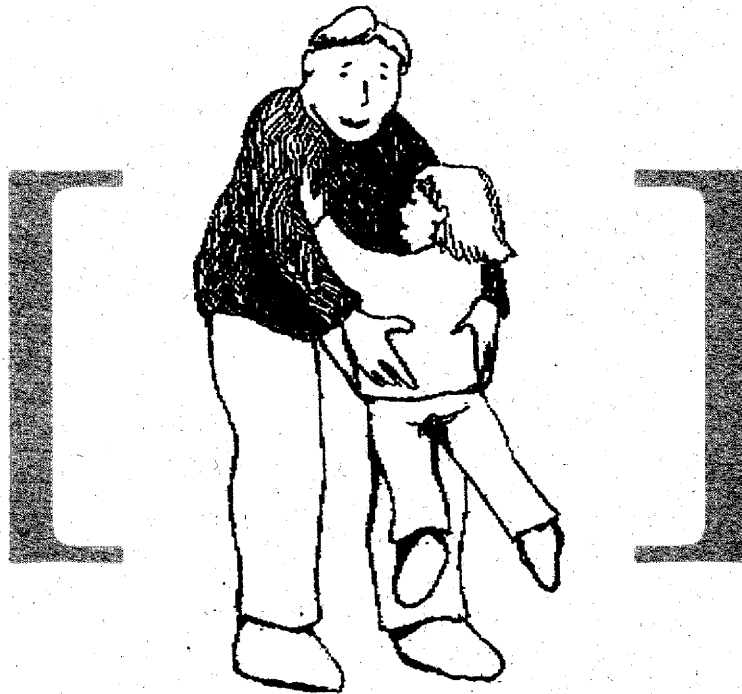


# full d'assessorament *de* *l'escola de pares de la* **FaPaC**

COORDINADOR DEL SERVEI: MARTÍ COSTA



[PRIMERA PART]

## **COM EDUCAR ALS NOSTRES FILLS**

ALGUNES PISTES PER DONAR SUPORT A AQUESTA

TASCA TAN COMPLEXA. Qui no havia imaginat

mai de ser "el millor pare" o "la millor mare"? Quantes

vegades no ens havíem afirmat a nosaltres mateixos "a mi,

això no em passarà!!" cada cop que presenciàvem una

rebequeria infantil? Qui no s'havia descobert a sí mateix

a punt de prendre la iniciativa a un pare o una mare

indulgent davant del comportament "inadmissible" del

seu menut o menuda?

(Ve de la coberta) **COM EDUCAR ELS NOSTRES FILLS.**

De segur que som molts i moltes les que hem experimentat alguna d'aquestes emocions quan els fills eren els d'altres però, què ens ha passat quan "les víctimes" hem estat nosaltres i ets nostres fills? I és que educar un ésser humà és una tasca difícil fins i tot per a aquells i aquelles que han decidit de fer-ho a plena consciència.

L'objectiu d'aquestes línies és donar pistes per tal de fer un xic més abordables les dificultats inherents a la tasca d'educar.

Per a fer-ho partirem del supòsit que tots els pares desitgen que els seus fills siguin infants feliços i esdevinguin després persones equilibrades capaces d'establir una bona relació amb el món i ells mateixos.

Però per a que un infant se senti feliç i segur per poder enfrontar-se als "reptes" que la vida li planteja, el paper dels seus pares o educadors és crucial i insubstituïble. És com si les persones que estiguessin en contacte amb els menuts i les menudes els proporcionessin les peces d'un trencaclosques amb el que aniran bastint la seva pròpia imatge. Aquestes "peces" amb les que els infants construiran la pròpia identitat les donaran els pares i educadors a partir de les seves paraules i les seves actuacions.

Per tant, els infants, a partir de les actuacions de les persones que en tenen cura, de la seva manera de comunicar-se i de relacionar-se amb ells, aprenen a conèixer-se i valorar-se a ells mateixos.

### **CAL TENIR LES IDEES CLARES**

Per a l'infant nou nat els pares ho són tot. Del seu somriure se sent encantador, de les seves carícies se sent segur, de les respostes que obté al seu plor se sap afectiu i important. Aquesta seguretat externa que li proporcionen els pares constitueix el fonament que li permetrà sentir-se segur d'ell mateix o d'ella mateixa a mesura que avanci en el creixement. I per a que el creixement psicològic s'esdevingui complet i satisfactori, l'infant necessita bàsicament de dues coses: una, un clima de seguretat afectiva que li permeti explorar el món amb confiança i l'altra, la seguretat que els seus pares o educadors són capaços de contenir la seva inseguretat, la seva ansietat i de mostrar-li els límits tant de les seves accions com de les seves actituds.

Els infants, a partir de les actuacions de les persones que en tenen cura, de la seva manera de comunicar-se i de relacionar-se amb ells, aprenen a conèixer-se i valorar-se a ells mateixos.

### **I QUÈ VOLEN DIR EXACTAMENT AQUESTES DUES FRASES?**

La primera afirmació demana dels pares una acceptació i un amor incondicionals. Per a l'infant és vital saber que és important per als seus pares i que l'amor que senten aquests per ell no es veurà afectat pels errors que cometi o per les seves equivocacions.

No n'hi ha prou que els pares estimin els fills, aquests necessiten saber-ho fins i tot quan les seves actuacions no són les encertades. La necessitat d'aprovació que tenen els nens i les nenes és tan intensa que sempre voten complaure els seus pares i les persones que estan en contacte amb ells. Si els pares o educadors de l'infant només mostren la seva afectivitat quan l'infant els complau, els nens i les nenes construeixen la idea que només són acceptats en determinades circumstàncies i aquesta conclusió els fa febles a l'hora d'afrontar amb certa seguretat els reptes que suposa créixer.

La segona afirmació caldrà interpretar-la a partir de la idea que tinguem sobre què és educar. Educar vol dir acompanyar cap a la maduresa. Les persones no naixem lliures sinó que ens anem fent lliures. I la llibertat no vol dir absència de condicionaments sinó la conquesta de l'autonomia. Els pares i educadors han de marcar els límits de la llibertat dels infants i aguantar-los, d'aquesta manera es podran reconduir les conductes

que no els permeten avançar i anar-se fent autònoms, les que els aïllen socialment, les que molesten a la família....

Per tant doncs, educar l'infant no vol dir ni sobreprotegir l'infant davant dels "perills" de la vida ni aprovar tot allò que fa, sinó crear un clima afectiu i de confiança que li permeti afrontar les dificultats que suposarà el creixement, l'aprenentatge i la socialització.

### CAL DESMUNTAR ALGUNS MITES

Del que ha estat escrit anteriorment es vol desprendre que estimar els fills és donar-los seguretat personal.

Però no tots els pares interpreten aquesta seguretat de la mateixa manera. Hi ha pares que pensen que patir pels fills és sinònim d'estimar-los molt. De segur que aquests pares estimen els seus fills, però el qui pateix és molt probable que traspassi aquest patiment i angoixa als fills i aquesta angoixa és incompatible amb un clima que vulgui donar seguretat. Tampoc aquesta seguretat s'ha d'interpretar com un voler estalviar-los tots els patiments. Les actituds sobreprotectores bloquegen i dificulten el creixement de la responsabilitat i la seguretat personals. Deixar que els infants aprenguin les conseqüències naturals de determinats fets de la vida quotidiana no només pot ser molt educatiu, sinó que els ajuda a anar assumint la responsabilitat del que fan: "si llença o trenca alguna joguina després ja no la podrà tenir, determinades accions que fa no reben l'aprovació de les persones amb qui està en contacte, si fa malbé quelcom algú el pot renyar, si es deixa la bossa a casa no podrà fer gimnàstica...

Altres pares creuen que estimar els fills vol dir evitar els conflictes. Però això no és cert. És evident que a vegades no és raonable permetre que passin determinades conseqüències i cal establir els límits fins on es pot arribar. Per exemple, si l'infant es posa a jugar amb algun objecte que pot posar en perill la seva salut o la seva vida, els pares o els educadors hauran de crear les conseqüències naturals de la seva conducta i no esperar a que aquestes succeeixin (avisar-lo, no aprovar la seva conducta...). Però tal i com ha estat explicat a l'inici d'aquestes línies, l'assimilació d'aquestes conseqüències o l'acceptació dels límits imposats es

farà sempre que l'infant tingui la seguretat que només es desaproven els seus actes i mai és qüestionada ni l'estimació que els seus pares senten per ell, ni la seva vàlua personal.

Per altra part, els límits establerts o aquestes "conseqüències naturals" de les que hem parlat han de ser raonables i raonades. És a dir, la conseqüència ha d'estar relacionada amb l'esdeveniment (si escups el menjar no podràs prendre les postres que t'agraden...) i ha de poder ser compresa per l'infant (t'he pres això que tenies perquè et podies fer molt mal, es podia trencar, no m'agrada que ho agafis per jugar...). En moltes ocasions, les respostes que alguns pares donen als seus fills en les situacions conflictives (un càstig, una bufetada, la concessió final de la petició desencertada de l'infant...) estaria més relacionada amb el falta de control patern que no pas amb la justificació educativa. Tanmateix, si el conflicte apareix en d'un moment de falta de control o d'atragament excessiu, cal tenir molt clar que l'amenaça i l'agressió són reaccions de ràbia o de descàrrega però en cap cas eines educatives.

Si bé fins ara hem intentat desmuntar la idea que estimar vol dir evitar patiments i conflictes, una altra idea que cal bandejar és la creença que la crítica sistemàtica millora els comportaments infantils. La crítica no motiva mai a canviar un comportament sinó que, contràriament, aquells infants que acostumen a rebre crítiques a l'hora d'actuar acaben no sentint-se valorats i com a conseqüència resta afeblida la

→

Un repte molt més difícil és aconseguir veure els fills tal i com són realment.

seguretat personal imprescindible que necessitaran per iniciar un nou aprenentatge o substituir la conducta desaprovada. La crítica només és acceptada i es valorada com a positiva si la relació establerta amb l'infant acostuma a ser també positiva i si, com ja hem apuntat anteriorment, es fa en un context on l'infant se sent estimat i valorat incondicionalment.

Un repte molt més difícil és aconseguir veure els fills tal i com són realment. Tothom té idees i opinions sobre com haurien de ser els fills i com haurien de comportar-se, però l'autèntic desafiament consisteix a conèixer i acceptar l'infant tal i com és. Això voldrà dir reconèixer les capacitats i les singularitats que cada infant té com a individu únic que és, per tal de fer-les créixer i fer-les conscients. També voldrà dir ser capaç de comprendre les seves conductes dins del context de qui són els infants i quines són les característiques inherents al seu període vital.

Hi ha una dita oriental que diu "si ets cavall no pots

Els infants que se senten compresos i estimats pels seus pares poden permetre's el luxe de ser "tal i com són"

ser tortuga" és a dir, a determinades edats, els infants són inquietos i bellugadissos, en d'altres edats es mostren contestataris....

Veure els fills tal i com són ajuda a enfocar el canvi només en aquelles conductes en les quals els

cal avançar, bé perquè són conductes que no els permeten caminar cap a l'autonomia i la responsabilitat personal, bé perquè són conductes que a la llarga els poden aïllar socialment. Però aquest avenç només es donarà en un context educatiu i afectiu que reconegui i aprovi les capacitats i les conductes encertades de l'infant, un context en el que no s'emetin ni judicis ni crítiques contínues que puguin ferir l'autoimatge de l'infant i on es valorin tant els esforços i els intents com els resultats i els èxits.

Els infants que se senten compresos i estimats pels seus pares poden permetre's el luxe de ser "tal com són" sense tenir necessitat d'amagar els seus temors, les coses que no comprenen o que no saben fer per la por a ser rebutjats •

AUTORA DEL TEXT:  
*Ma. Rosa Gil Juan*  
(psicòloga i pedagoga)

IL·LUSTRACIONS:  
*Silvia Castello*

IMPRESSIÓ:  
*Impremta Martin*

AMB EL  
SUPPORT DE:



Diputació  
de Barcelona  
Àrea d'Educació

**FaPaC**



**FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE PARES D'ALUMNES DE CATALUNYA**

Cartagena 243, 11<sup>a</sup>  
Tels. 93 435 76 86  
93 347 26 07  
Fax 93 433 03 61  
08025 Barcelona

Hotel d'Entrats  
Rutlla 20-22  
Tel. i Fax 972 21 92 12  
17002 Girona

Avda. Catalunya 24, 1<sup>a</sup>  
Tel. i fax 973 28 18 29  
25002 Lleida

Fortuny 23  
Tel. i fax 977 23 45 49  
43001 Tarragona